

ANRE
Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei

CONDIȚIILE ASOCIATE LICENȚEI NR. 161

pentru

TRANSPORTUL DE ENERGIE ELECTRICĂ

și

FURNIZAREA SERVICIULUI DE SISTEM

- REVIZIA 2 -

Titular de Licență: Compania Națională de Transport al Energiei Electrice "Transelectrica" S.A.

CUPRINS

I. CONDIȚII GENERALE	2
II. OBIECTUL ȘI VALABILITATEA LICENȚEI	2
III. DREPTURI ALE TITULARULUI LICENȚEI	3
IV. OBLIGAȚII ALE TITULARULUI LICENȚEI	5
Responsabilitatea privind funcționarea SEN	5
Responsabilitatea privind piața angro de energie electrică	5
Obligația de contractare a serviciului	7
Dezvoltarea rețelei electrice de transport	7
Racordarea la rețeaua electrică de transport	6
Asigurarea interconectării cu alte sisteme de transport al energiei electrice	7
Sistemul SCADA și infrastructura de telecomunicații	8
Colectarea, procesarea și arhivarea datelor statistice privind SEN	8
Elaborarea de norme și reglementări tehnice	8
Administrarea Codului tehnic al rețelei electrice de transport	8
Respectarea cerințelor de calitate a serviciilor de transport și de sistem	8
Asigurarea măsurării cantității de energie electrică	9
Facturarea serviciilor efectuate	9
Asigurarea mediului concurențial normal și asigurarea egalității de tratament a participanților la piață	9
Autorizarea capacităților energetice	10
Separarea situațiilor financiar-contabile	10
Menținerea activelor și tranzacțiile cu acțiuni	10
Eliminarea subvenționărilor încrucișate	11
Constituirea și menținerea garanțiilor financiare	11
Respectarea legilor și reglementărilor	12
Furnizarea de informații autorității competente	12
Publicarea informațiilor de interes public	13
Asigurarea confidențialității	14
Asigurarea calității	14
Asigurarea personalului calificat	14
Respectarea condițiilor de transferare a Licenței	14
Asigurarea calității	14
V. CONTROLUL EXECUTĂRII ACTIVITĂȚILOR CE FAC OBIECTUL LICENȚEI	15
VI. SANCTIUNI	15
VII. SUSPENDAREA/RETRAGEREA LICENȚEI	15
VIII. MODIFICAREA LICENȚEI	17
IX. CĂI DE COMUNICARE	17
X. TARIFE ȘI CONTRIBUȚII	17
XI. CĂI DE APPEL	17
ANEXA A	18
ANEXA B	21
ANEXA C	29

I. CONDIȚII GENERALE

1. Prezentul document, care include și Anexele A, B, C, precizează condițiile în care este valabilă licența nr. 161 pentru transportul de energie electrică și furnizarea serviciului de sistem, denumită, în continuare, **Licența** și este parte integrantă din aceasta. **Licența** este acordată de Autoritatea competentă **Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice "Transelectrica" S.A.**, denumite, în continuare, **Titularul Licenței**.
2. Termenii evidențiați în text prin caractere italice sunt definiți în Anexa A.
3. **Licența** respectă prevederile art. 11 alin. (2) lit. b), art. 13 alin. (2) și art. 21 din *Lege*, precum și cerințele *Regulamentului*.

II. OBIECTUL ȘI VALABILITATEA LICENȚEI

4. **Licența** atestă că Autoritatea competentă a acordat **Titularului Licenței** permisiunea de a presta în conformitate cu prevederile *Legii*:
 - a) serviciul de transport al energiei electrice, prin exploatarea comercială a capacităților de transport al energiei electrice, care sunt specificate în Anexa B, inclusiv măsurarea energiei electrice pe *piața angro de energie electrică*;
 - b) serviciul de sistem, prin utilizarea *sistemelor de conducere prin dispecer* proprii, prezentate în Anexa C.

Bunurile ce alcătuiesc rețeaua electrică de transport și *sistemele de conducere prin dispecer*, precum și alte bunuri aferente acestora sunt deținute de **Titularul Licenței** în calitate de concesionar, de proprietar sau pe baza oricărui alt titlu legal.

5. În temeiul prevederilor din:
 - a) *Lege*,
 - b) Contractul de concesiune a rețelei electrice de transport al energiei electrice și a terenurilor pe care aceasta este amplasată, care s-a încheiat între Ministerul Economiei și Comerțului, ca autoritate concedentă și **Titularul Licenței**, în calitate de concesionar,
 - c) *Codul tehnic al rețelei electrice de transport*, aprobat prin ordin al presedintelui Autorității competente,

Titularul Licenței este unicul prestator al serviciului public de transport al energiei electrice, pentru toți utilizatorii rețelei electrice de transport, precum și al serviciului de sistem, pentru toți utilizatorii SEN.

6. **Licența** a fost acordată și a intrat în vigoare la **22 decembrie 2000**, fiind valabilă pentru o perioadă de **25 ani**, dacă nu se hotărăște retragerea ei pentru vreuna din cauzele prevăzute, în continuare, la capitolul "Suspendarea/retragerea **Licenței**".
7. La expirarea valabilității **Licenței**, **Titularul Licenței** poate solicita Autorității competente o nouă licență pentru serviciul de transport al energiei electrice și serviciul de sistem, în conformitate cu prevederile legale.
8. În calitatea sa de operator de transport și de sistem, **Titularul Licenței** asigură:
 - (1) Gestionarea, exploatarea, *mentenanța*, modernizarea și dezvoltarea:
 - a) rețelei electrice de transport, inclusiv a capacităților de interconexiune a SEN cu alte sisteme electroenergetice vecine,

- b) *sistemelor de dispecerizare,*
 - c) sistemelor de măsurare și contorizare a transferului de energie electrică prin rețeaua electrică de transport și la interfața cu utilizatorii acesteia, în conformitate cu *Codul de măsurare a energiei electrice,*
 - d) infrastructurii informatice și de telecomunicații, necesare desfășurării activităților ce fac obiectul **Licenței**;
- (2) Reglementarea și coordonarea serviciilor de racordare la rețeaua electrică de transport, analiza și avizarea îndeplinirii condițiilor tehnice de racordare de către utilizatorii acestei rețele electrice;
 - (3) *Planificarea operațională, programarea operațională și comanda operațională,* în cadrul *conducerii prin dispecer* a SEN, având ca scop conducerea funcționării integrate a SEN, pentru satisfacerea consumului de energie electrică în condiții de siguranță și calitate;
 - (4) Stabilirea, contractarea și gestionarea serviciilor de sistem tehnologice;
 - (5) Îndeplinirea tuturor atribuțiilor specifice, care îi revin în calitate de:
 - a) *operator al pieței de echilibrare,*
 - b) *operator de măsurare pe piața angro de energie electrică,*
 - c) operator al pieței centralizate pentru alocarea capacităților de interconexiune internațională, în conformitate cu prevederile *Codului tehnic al rețelei electrice de transport, Codului comercial al pieței angro de energie electrică și Codului de măsurare a energiei electrice;*
 - (6) Coordonarea activităților de import-export sau de tranzit de energie electrică și alocarea capacităților de interconexiune conform reglementărilor în vigoare.
9. În desfășurarea activităților autorizate prin **Licență**, **Titularul Licenței** are ca obiectiv realizarea și menținerea siguranței funcționării SEN în ansamblu și îndeplinirea atribuțiilor în cadrul *pieței angro de energie electrică* în scopul menținerii în permanență a echilibrului producție-consum.
10. Nu fac obiectul **Licenței**:
- a) consultanța, finanțarea și executarea unor anumite lucrări/ servicii la utilizatorii rețelei electrice de transport (cu excepția celor de la **Condiția 12**);
 - b) proiectarea și executarea de lucrări necesare racordării la rețeaua electrică de transport, oricare ar fi utilizatorul de rețea care le solicită;
 - c) orice alte activități care nu se încadrează în categoria activităților reglementate de Autoritatea competentă.

III. DREPTURI ALE TITULARULUI LICENȚEI

11. Drepturile **Titularului Licenței** sunt conforme prevederilor din:

- a) *Lege*
- b) cadrul de reglementare, aprobat prin decizii și ordine ale președintelui Autorității competente.
Condițiile 12÷ 25, care urmează, prezintă principalele drepturi ale **Titularului Licenței**, așa cum rezultă din legislația și reglementările în vigoare la data aprobării Reviziei 2 a **Condițiilor** asociate acestei **Licențe**.

12. În vederea îndeplinirii sarcinilor aferente obiectului **Licenței**, **Titularul Licenței** poate exploata inclusiv capacități din componența rețelelor electrice aflate în proprietatea unor utilizatori ai rețelei electrice de transport, cu condiția de a încheia cu proprietarii respectivi contracte legale.

13. În temeiul și în condițiile specificate la art. 16, 18 și 19 din *Lege*, atât pentru a asigura funcționarea

normală a instalațiilor aferente rețelei electrice de transport, cât și pentru realizarea lucrărilor de dezvoltare a acesteia, **Titularul Licenței** este îndreptățit să se folosească de terenuri/bunuri proprietate a unei/unor terțe persoane, să aibă acces la utilitățile publice, precum și să folosească terenuri/bunuri aflate în proprietatea publică sau privată a statului și a unităților administrativ-teritoriale.

14. **Titularul Licenței** are dreptul de a efectua tranzacții cu energie electrică exclusiv pentru:
 - a) a acoperi consumul propriu tehnologic aferent rețelei electrice de transport (*pierderile tehnice de energie electrică* și consumul serviciilor interne din stațiile electrice), prin achiziția de energie electrică,
 - b) a elimina restricțiile de sistem interne sau pe liniile de interconexiune și de a compensa abaterile de la valorile programate ale producției și consumului de energie electrică în cadrul SEN, prin cumpărare și/sau vânzare de energie electrică activă de la/către *părțile responsabile cu echilibrarea*, respectiv *participanții la piața de echilibrare*, în conformitate cu prevederile *Codului comercial al pieței angro de energie electrică*,
 - c) a face schimb în natură, de energie electrică, cu sistemele electroenergetice vecine, în scopul întraajutorării, în condițiile asigurării achiziției/vânzării cantităților respective de energie electrică de pe/pe *piețele centralizate*.
15. **Titularul Licenței** are dreptul să condiționeze accesul utilizatorilor la rețeaua electrică de transport de îndeplinirea tuturor cerințelor aplicabile, care sunt specificate în:
 - a) *Codul tehnic al rețelei electrice de transport*,
 - b) *Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public*,
 - c) alte reglementări aplicabile la data solicitării accesului la rețeaua electrică de transport.
16. **Titularul Licenței** are drept de testare, monitorizare și control tehnic, în condițiile legii și cu respectarea prevederilor *Codului tehnic al rețelei electrice de transport*, asupra instalațiilor și grupurilor dispecerizabile deținute de utilizatorii rețelei electrice de transport, precum și asupra grupurilor dispecerizabile racordate la rețeaua electrică de distribuție.
17. **Titularul Licenței** are dreptul, în cazuri justificate, cu respectarea *normelor* și procedurilor în vigoare, să deconecteze de la rețeaua electrică orice utilizator al acesteia în cazul unui pericol pentru siguranța funcționării SEN sau dacă acesta pune în pericol siguranța funcționării SEN.
18. În vederea furnizării/prestării serviciului de sistem, **Titularul Licenței** are dreptul să achiziționeze servicii de sistem tehnologice, potrivit prevederilor din *Codul tehnic al rețelei electrice de transport* și din *Codul comercial al pieței angro de energie electrică*, cu respectarea tuturor procedurilor aferente, emise sau aprobate de Autoritatea competentă.
19. **Titularul Licenței** are dreptul să primească contravaloarea serviciilor prestate, care fac obiectul **Licenței**, pe baza tarifelor reglementate de Autoritatea competentă. **Titularul Licenței** are dreptul de a solicita modificarea acestor tarife în conformitate cu reglementările în vigoare.
20. Pentru *grupurile de măsurare a energie electrice* ce fac parte din sistemul de telemăsurare a energiei electrice specificat la **Condiția 62**, dar care nu îi aparțin, **Titularul Licenței** va avea dreptul de acces și de verificare a acestora, în condițiile *Codului de măsurare a energiei electrice*.
21. **Titularul Licenței** are dreptul să solicite și să obțină de la ceilalți participanți la piața de energie electrică orice informații necesare menținerii siguranței fizice și funcționale a instalațiilor pe care **Titularul Licenței** le exploatează, precum și siguranței în funcționare a SEN.

- 22. Titularul Licenței** are dreptul să solicite oricărui alt titular de licență depunerea unei garanții, ca o condiție a înregistrării acestuia ca:
- a) participant la *piața de echilibrare*,
 - b) *parte responsabilă cu echilibrarea*,
- în conformitate cu prevederile *Codului comercial al pieței angro de energie electrică*.
- 23. Titularul Licenței** are dreptul de a elabora și/sau revizui, la cererea Autorității competente, din inițiativa proprie sau ori de câte ori acest lucru este impus de cadrul legislativ și de reglementare în vigoare, *norme* și reglementări tehnice necesare pentru realizarea activităților permise de **Licență**.
- 24.** Pentru neînțelegerile precontractuale în care este angajat, **Titularul Licenței** se poate adresa Autorității competente spre soluționare conform *Legii*. Decizia emisă de Autoritatea competentă va fi obligatorie pentru ambele părți.
- 25. Titularul Licenței** are dreptul de a ataca în justiție, în conformitate cu dispozițiile legale, orice act, acțiune a Autorității competente, în măsura în care consideră că vreuna dintre acestea este inechitabilă, afectează sau ar putea afecta negativ activitățile pe care le desfășoară potrivit **Licenței**.

IV. OBLIGAȚII ALE TITULARULUI LICENȚEI

Responsabilitatea privind funcționarea SEN

- 26.** Potrivit *Legii*, pentru siguranța funcționării SEN, **Titularul Licenței** are obligația să exploateze rețeaua electrică de transport și să exercite *conducerea prin dispecer* a SEN conform cerințelor din *Codul tehnic al rețelei electrice de transport*.
- 27. Titularul Licenței** este obligat să desfășoare activitățile ce fac obiectul **Licenței** astfel încât să fie îndeplinite integral reglementările tehnice ale Uniunii pentru Coordonarea Transportului de Energie Electrică (UCTE).
- 28. Titularul Licenței** are obligația de a asigura utilizarea capacităților de interconexiune ale SEN cu sistemele electroenergetice vecine potrivit prevederilor *Codului comercial al pieței angro de energie electrică*, în limita condițiilor tehnice existente.
- 29. Titularul Licenței** este obligat să asigure funcționarea interconectată a SEN cu sisteme electroenergetice din țările vecine, cu respectarea *normelor* și a acordurilor internaționale în vigoare.
- 30. Titularul Licenței** are obligația de a asigura realizarea:
- a) schimburilor de energie electrică cu alte sisteme electroenergetice,
 - b) tranzitelor de energie electrică
- conform contractelor încheiate.
- 31. Titularul Licenței** are obligația de a califica unitățile furnizoare de servicii de sistem tehnologice, în conformitate cu procedurile proprii, elaborate conform *Codului tehnic al rețelei electrice de transport*.

Responsabilitatea privind *piața angro de energie electrică*

- 32. Titularul Licenței** are obligația de a determina elementele care stau la baza stabilirii prețurilor și a cantităților de energie electrică din contractele reglementate, care se încheie între producători și furnizorii consumatorilor captivi, precum și a prețurilor pentru energia termică livrată din centralele echipate cu grupuri de cogenerare, pe care le transmite Autorității competente, în conformitate cu

prevederile “Metodologiei de stabilire a prețurilor și cantităților de energie electrică vândute de producători prin contracte reglementate și a prețurilor pentru energie termică livrată din centrale cu grupuri de cogenerare”, aprobată de Autoritatea competentă.

33. Titularul Licenței are obligația de a furniza datele necesare încheierii *contractelor cu opțiune*, în conformitate cu prevederile metodologiilor de stabilire a prețurilor și cantităților din *contractele cu opțiune*, metodologii care sunt aprobate de Autoritatea competentă..

34. Titularul Licenței are obligația de a emite *certIFICATE VERZI* producătorilor, pentru cantitățile de energie electrică produse în scop comercial din surse regenerabile, în conformitate cu reglementările în vigoare.

35. În calitatea sa de *operator al pieței de echilibrare*, **Titularul Licenței** încheie contracte cu *participanții* la *pieța de echilibrare* și cu *părțile responsabile cu echilibrarea*, în scopul de a tranzacționa energie electrică activă, corespunzătoare:

- a) reglajului secundar,
- b) reglajului terțiar rapid,
- c) reglajului terțiar lent,
- d) dezechilibrului *părților responsabile cu echilibrarea*,

pentru a compensa abaterile de la valorile programate ale producției și consumului de energie electrică și a rezolva restricțiile de rețea din SEN.

36. Titularul Licenței are obligația de a înființa *părți responsabile cu echilibrarea*:

- a) pentru compensarea schimburilor neplanificate, respectiv
- b) pentru achiziționarea energiei electrice destinate acoperirii *pierderilor tehnice de energie electrică* în rețeaua electrică de transport.

37. Titularul Licenței este responsabil pentru:

- a) înregistrarea participanților la *pieța de echilibrare*, colectarea și verificarea ofertelor,
- b) înregistrarea *părților responsabile cu echilibrarea*,
- c) colectarea și verificarea declarațiilor de disponibilitate transmise de producătorii care exploatează *unități dispecerizabile*,
- d) colectarea și verificarea notificărilor fizice transmise de *părțile responsabile cu echilibrarea*.

38. Titularul Licenței este responsabil de elaborarea regulilor și procedurilor privind:

- a) ofertarea rezervelor de reglaj secundar și terțiar, de către participanții la *pieța de echilibrare*;
- b) acceptarea ofertelor individuale transmise de participanții la *pieța de echilibrare* și
- c) plata pentru valoarea energiei efectiv livrate, corespunzătoare reglajului de creștere de putere, precum și pentru contravaloarea corespunzătoare ofertelor fixe acceptate.

39. În baza cerințelor din *Codul comercial al pieței angro de energie electrică*, **Titularul Licenței** este responsabil de elaborarea procedurilor privind monitorizarea și testarea respectării de către oricare participant la *pieța de echilibrare* a obligației de a furniza energie de echilibrare în condițiile temporale și tehnice corespunzătoare tranzacțiilor în care acesta a intrat pe *pieța de echilibrare*, proceduri care vor fi supuse aprobării Autorității competente.

Obligația de contractare a serviciului

- 40.** Pe baza contractelor-cadru aprobate de Autoritatea competentă, **Titularul Licenței** încheie contracte conform *Codului comercial al pieței angro de energie electrică*.
- 41.** **Titularul Licenței** are obligația de a asigura nediscriminatoriu serviciul de transport/tranzit al energiei electrice pentru toți utilizatorii rețelei electrice de transport - interni/externi - participanți la *piața angro de energie electrică*, pe baza contractelor-cadru menționate la **Condiția 40**. **Titularul Licenței** nu va încheia contracte care să conțină prevederi neconforme cu obligațiile din **Licență**.
- 42.** **Titularul Licenței** este obligat ca, în termen de maxim 15 zile lucrătoare de la primirea unei cereri de contractare a serviciului de transport și a serviciului de sistem din partea unui utilizator al rețelei electrice de transport, să facă o ofertă și, în cazul acceptării acesteia, să încheie contractul.
- 43.** **Titularul Licenței** este obligat să perceapă, pentru serviciile reglementate contractate, contravaloarea care este determinată pe baza tarifelor aprobate de Autoritatea competentă.
- 44.** **Titularul Licenței** este obligat, în cazul unor neînțelegeri precontractuale, privitor la îndeplinirea **Condiției 40**, să se adreseze Autorității competente pentru soluționare, în condițiile *Legii*.

Dezvoltarea rețelei electrice de transport

- 45.** **Titularul Licenței** planifică dezvoltarea rețelei electrice de transport și a capacităților de interconexiune a SEN cu alte sisteme electroenergetice vecine în cadrul planului de perspectivă privind transportul energiei electrice, potrivit prevederilor *Legii*.
- 46.** În conformitate cu cerințele înscrise în *Codul tehnic al rețelei electrice de transport*, planul de perspectivă privind transportul energiei electrice include și obligația **Titularului Licenței** de a coordona dezvoltarea, modernizarea și întreținerea sistemelor:
- a) de protecție-automatizare de sistem (*RAfP, RAUQ, DASf, DASU*, protecții împotriva mersului în asincron, etc.),
 - b) de informatică de proces, de măsurare, de telecomunicații și teletransmisii de date,
 - c) informatice, aferente administrării *piețelor centralizate* de energie electrică, pe care le operează.
- 47.** Planul de perspectivă privind transportul energiei electrice se elaborează/actualizează la termenele prevăzute în *Codul tehnic al rețelei electrice de transport*. Planul elaborat/actualizat de **Titularul Licenței** se transmite Autorității competente, spre avizare, până cel târziu la jumătatea anului în care este prevăzut să fie actualizat și, spre aprobare, Ministerului Economiei și Comerțului.

Racordarea la rețeaua electrică de transport

- 48.** La solicitarea făcută de către orice potențial sau actual utilizator al rețelei electrice de transport, **Titularul Licenței** este obligat să asigure accesul la rețea, prin realizarea unui nou racord sau modificarea unui racord existent.
- 49.** În scopul de a asigura racordarea la rețeaua electrică de transport, în situațiile prevăzute la **Condiția 48**, **Titularul Licenței** procedează în conformitate cu prevederile din *Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public*, din *Codul tehnic al rețelei electrice de transport*, precum și din oricare altă reglementare aplicabilă, aflată în vigoare.

Asigurarea interconectării cu alte sisteme de transport al energiei electrice

- 50.** **Titularul Licenței** este obligat să întreprindă măsurile necesare în vederea interconectării rețelei electrice de transport cu rețelele electrice ale țărilor vecine, în condițiile legii, luând în considerare prevederile planului de perspectivă privind transportul energiei electrice.

51. Pentru a asigura accesul producătorilor și furnizorilor de energie electrică la capacitățile de interconexiune, **Titularul Licenței** va asigura alocarea acestor capacități prin mecanismul de licitație a capacităților de interconexiune, în conformitate cu prevederile *Codului comercial al pieței angro de energie electrică*.

Sistemul SCADA și infrastructura de telecomunicații

52. **Titularul de Licență** are obligația de a coordona realizarea, întreținerea și dezvoltarea unui sistem *EMS-SCADA* la nivel național care să permită realizarea serviciului de sistem. **Titularului Licenței** îi revin următoarele obligații:

- a) să dezvolte, să modernizeze, să întrețină și să mențină funcționalitatea sistemului *EMS-SCADA* și de telecomunicații proprii,
- b) să coordoneze echiparea, întreținerea și dezvoltarea sistemelor *EMS-SCADA* (măsurare, achiziție de date, comandă, concentratoare, calculatoare și software aferent) implementate de producători și operatori de distribuție din fondurile proprii ale acestora;
- c) să coordoneze realizarea, *mentenanța* și dezvoltarea unei infrastructuri de telecomunicații adecvate desfășurării corespunzătoare a activității proprii, inclusiv în scopul comunicării operative cu alți titulari de licență din sectorul energiei electrice;
- d) să dezvolte, să modernizeze, să întrețină și să mențină în funcțiune platforma pieței de echilibrare.

Colectarea, procesarea și arhivarea datelor statistice privind SEN

53. **Titularul Licenței** are obligația de a asigura evidența, prelucrarea și arhivarea datelor conform *normelor* în vigoare și reglementărilor UCTE.

54. **Titularul Licenței** are obligația de a furniza operatorilor de transport și sistem din alte țări informațiile convenite și/sau prevăzute în reglementările și acordurile internaționale privind funcționarea sistemelor interconectate.

Elaborarea de norme și reglementări tehnice

55. **Titularul Licenței** are obligația de a elabora, aplica, revizui, la cererea scrisă a Autorității competente sau ori de câte ori acest lucru este expres prevăzut de cadrul legislativ și reglementările în vigoare, *norme* și reglementări tehnice necesare desfășurării activităților permise de **Licență**. De asemenea, la cererea scrisă a Autorității competente, **Titularul Licenței** trebuie să participe la revizuirea reglementărilor emise de Autoritatea competentă.

56. **Titularul Licenței** este obligat să obțină aprobarea Autorității competente pentru *normele* pe care le elaborează și care afectează și alți titulari de licență din sectorul energiei electrice sau consumatorii.

Administrarea Codului tehnic al rețelei electrice de transport

57. **Titularul Licenței**, având calitatea de administrator al *Codului tehnic al rețelei electrice de transport*, sesizează Autoritatea competentă asupra cazurilor de nerespectare a acestui cod. **Titularul Licenței** are obligația să informeze Autoritatea competentă, în cadrul „Raportului de activitate anual”, asupra activității sale de administrare a *Codului tehnic al rețelei electrice de transport*.

58. Potrivit cerințelor cadrului de reglementare și condițiilor de desfășurare a activității reglementate, **Titularul Licenței** va revizui, la termene pe care le propune sau la solicitarea Autorității competente, *Codul tehnic al rețelei electrice de transport*, consultând și alți titulari de licență din sectorul energiei electrice care sunt interesați.

Respectarea cerințelor de calitate a serviciilor de transport și de sistem

59. În desfășurarea activităților ce fac obiectul **Licenței**, **Titularul Licenței** va asigura respectarea cerințelor de calitate pentru serviciile de transport și de sistem, în conformitate cu prevederile *Codului tehnic al rețelei electrice de transport* și standardelor aplicabile.

60. Titularul Licenței va urmări și înregistra, prin compartimente specializate, modul de încadrare în parametrii prescriși în *Codul tehnic al rețelei electrice de transport* și de standardele aplicabile, conform unor proceduri proprii.

Asigurarea măsurării cantității de energie electrică

61. Titularul Licenței va realiza măsurarea cantităților de energie injectate în/ consumate din rețeaua electrică de transport în conformitate cu *Codul de măsurare a energiei electrice* și cu normele și reglementările metrologice în vigoare.

62. Titularul Licenței este obligat să realizeze un sistem de telemăsurare a energiei electrice tranzacționate pe *piața angro de energie electrică*, folosind echipamente de telemăsurare care corespund prevederilor *Codului de măsurare a energiei electrice*.

63. Titularul Licenței va verifica și întreține periodic *grupurile de măsurare a energiei electrice* ce îi aparțin, care fac parte din sistemul de telemăsurare specificat la **Condiția 62**, la termenele stabilite prin reglementările metrologice în vigoare sau ori de câte ori este necesar.

64. Titularul Licenței va asigura, conform *Codului de măsurare a energiei electrice*, accesul utilizatorilor rețelei electrice de transport pentru a participa la verificarea *grupurilor de măsurare a energiei electrice* din sistemul de telemăsurare menționat la **Condiția 62**.

Facturarea serviciilor efectuate

65. Factura emisă de către **Titularul Licenței**, în vederea încasării contravalorii serviciilor prestate, va identifica distinct, după caz, conform contractului încheiat, valorile corespunzătoare pentru:

- a) serviciul de transport al energiei electrice,
- b) serviciul de sistem,
- c) energia electrică tranzacționată pe *piața de echilibrare*,
- d) capacitatea alocată pe linii de interconexiune,
- e) serviciul de decontare realizat de *operatorul de decontare*,
- f) alte prestații,

corespunzător reglementărilor emise de Autoritatea competentă.

66. Odată cu factura emisă, **Titularul Licenței** va furniza suficiente date pentru identificarea *nodurilor de injecție* respectiv *locurilor de consum* și justificarea valorii totale, pe baza tarifelor reglementate conform metodologiei de tarifare în vigoare, respectând orice instrucțiune/cerință aplicabilă, emisă de autoritățile competente.

Asigurarea mediului concurențial normal și asigurarea egalității de tratament a participanților la piață

67. Titularul Licenței va desfășura activitățile permise de **Licență** în condiții de neutralitate și tratament egal față de participanții la piață, în scopul asigurării unui mediu concurențial normal.

68. În conformitate cu legislația în vigoare, **Titularul Licenței** nu va desfășura activități de producere, distribuție, furnizare de energie electrică și nici nu va deține acțiuni/părți sociale la societăți comerciale care pot desfășura sau desfășoară astfel de activități.

69. Titularul Licenței nu va face discriminări, atunci când oferă accesul la rețeaua electrică de transport (inclusiv la capacitățile de interconexiune), între utilizatori al rețelei electrice de transport sau categorii de utilizatori.

70. Titularul Licenței nu se va angaja în nici o formă de practici anticoncurențiale pe piața de energie electrică și nu va împiedica sau încerca să împiedice, în mod ilicit, alți titulari de licențe să se

angajeze în activitatea de producere, distribuție sau furnizare a energiei electrice, respectând prevederile legislației în vigoare.

71. În scopul de a preveni/exclude conduita discriminatorie față de utilizatorii rețelei electrice de transport, **Titularul Licenței** va elabora și va actualiza periodic procedurile specifice, care vor include și modalități de monitorizare a îndeplinirii acestora. Procedurile respective, precum și fiecare actualizare a acestora se vor transmite Autorității competente.

Autorizarea capacităților energetice

72. **Titularul Licenței** va solicita Autorității competente, potrivit *Legii*, emiterea de autorizații de înființare pentru re tehnologizarea capacităților energetice existente sau realizarea de noi capacități energetice, componente ale rețelei electrice de transport, în condițiile *Regulamentului*.

73. La solicitarea unui agent economic care intenționează să realizeze sau să re tehnologizeze linii și/sau stații electrice având tensiuni nominale de linie mai mari sau egale cu 110 kV, **Titularul Licenței** este obligat să emită, în baza unei proceduri proprii, avize privind încadrarea în SEN a acelor capacități energetice. Termenul de emitere a avizului nu va depăși 30 de zile de la data depunerii documentației complete de către solicitant.

Separarea evidențelor financiar - contabile

74. În conformitate cu cerințele art. 17 alin. (2) litera b) din *Lege*, **Titularul Licenței** are obligația ca pentru activitățile ce fac obiectul **Licenței** să întocmească situații contabile distincte. Situațiile contabile pentru activitățile ce fac obiectul **Licenței** trebuie să fie prezentate separat de acelea asociate altor activități comerciale incluse în obiectul de activitate al **Titularului Licenței**, aprobat prin statutul/ actul constitutiv al său.

75. Situațiile contabile ale activităților ce fac obiectul **Licenței** vor fi ținute de **Titularul Licenței** folosind registre, înregistrări și conturi aflate în concordanță cu procedeele contabile stabilite prin lege, luând în considerare și prevederile Ordinului Ministerului Finanțelor Nr. 94/2001 pentru aprobarea “Reglementărilor contabile armonizate cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene și cu Standardele de Contabilitate Internațională” precum și eventualele modificări ulterioare ale acestuia. **Titularul Licenței** va respecta de asemenea orice alte cerințe emise de Autoritatea competentă cu privire la raportările necesare, menite să-i permită acesteia exercitarea atribuțiilor conform *Legii*.

76. În cazul în care există cheltuieli comune între activitățile ce fac obiectul **Licenței** și alte activități ale **Titularului Licenței**, acesta va prezenta, la cererea Autorității competente, documentele ce stabilesc baza lor de repartizare și rezultatele obținute după această repartizare.

Menținerea activelor și tranzacțiile cu acțiuni

77. **Titularul Licenței** va menține, în condițiile legii, concesiunea bunurilor proprietate publică a statului aferente rețelei electrice de transport.

78. **Titularul Licenței** nu va înstrăina, fără avizul Autorității competente, bunuri aflate în proprietatea sa, dacă utilizarea acestora a condiționat în vreun fel îndeplinirea obligațiilor ce îi revin în calitate de titular al **Licenței**. **Titularul Licenței** va notifica Autorității competente, cu 30 de zile lucrătoare înainte, intenția de a înstrăina astfel de bunuri.

79. **Titularul Licenței** va notifica Autorității competente:

- a) cu 30 de zile lucrătoare înainte de data perfectării, orice tranzacție cu acțiuni între acționari sau către terți, în cazul în care acțiunile sale nu sunt tranzacționate la bursă;

b) modificarea structurii acționariatului societății, în cel mult 5 zile lucrătoare de la data înregistrării la Oficiul Registrului Comerțului a unei solicitări de înscriere menționi în acest sens, în cazul în care acțiunile sale sunt tranzacționate la bursă.

80. La primirea unei notificări menționate la **Condițiile 78 și 79 ale Licenței**, Autoritatea competentă va analiza dacă, prin efectuarea tranzacției/modificării respective, **Titularul Licenței** are în continuare posibilitatea de a-și îndeplini obligațiile și va comunica în scris acestuia, în termen de 20 de zile lucrătoare, avizul său. Exceptând cazurile prevăzute prin legi specifice, tranzacțiile realizate în lipsa unui aviz favorabil al Autorității competente pot conduce la suspendarea sau retragerea **Licenței**.

81. Cu cel puțin 6 luni înainte de începere a lucrărilor, **Titularul Licenței** va informa Autoritatea competentă despre intenția de dezafectare a a unor instalații din rețeaua electrică de transport sau despre punerea în funcțiune de noi instalații aferente acesteia, prezentând adițional o explicație detaliată a acțiunilor preconizate. Modificările astfel realizate vor fi luate în considerare prin actualizarea Anexei B.

82. Menținerea activelor de bază, fără de care nu este posibil ca **Titularul Licenței** să desfășoare activitățile specificate la capitolul “**Obiectul și valabilitatea Licenței**”, constituie o condiție esențială a **Licenței**.

Eliminarea subvenționărilor încrucișate

83. **Titularul Licenței** se va asigura, cu privire la fiecare dintre activitățile reglementate, permise de **Licență**, că nu se dau/ primesc subvenții încrucișate între nici unele dintre aceste activități și nici între vreuna dintre ele și alte activități ale:

- a) **Titularului Licenței** sau ale unei alte *societăți asociate/întreprinderi afiliate Titularului Licenței* sau,
- b) altor titulari de licență din sectorul energiei electrice care, direct sau indirect pot deține la un moment dat acțiuni la **Titularul Licenței**.

Constituirea și menținerea garanțiilor financiare

84. Conform art. 17 alin. (2) litera c) din *Lege* și prevederilor *Regulamentului*, **Titularul Licenței** va menține o garanție financiară care să permită desfășurarea continuă a activităților ce fac obiectul **Licenței**, luând în considerație riscurile majore ce pot afecta aceste activități și să acopere plata eventualelor daune solicitate conform prevederilor contractelor încheiate.

85. **Titularul Licenței** va comunica Autorității Competente orice modificare privind forma și valoarea garanției financiare, în vederea aprobării acesteia și stabilirii modului de administrare.

Garanția financiară poate fi disponibilă în modurile de mai jos:

- a) polițe de asigurare emise de o societate de asigurari autorizată,
- b) un fond de rezervă constituit de **Titularul Licenței** singur sau prin asociere cu alți titulari de licență,
- c) orice altă formă pentru care există aprobarea *Autorității competente*.

Garanția financiară, indiferent de forma de constituire aleasă, nu poate fi, în nici un moment, mai mică decât 1% din cifra de afaceri asociată activităților autorizate prin **Licență**, aferentă ultimului exercițiu financiar încheiat.

86. Autoritatea competentă poate să solicite **Titularului Licenței** revederea formei și valorii garanțiilor financiare dacă se modifică condițiile avute în vedere la emiterea **Licenței**.

87. Menținerea garanțiilor financiare constituie o condiție esențială a **Licenței**.

Respectarea legilor și reglementărilor

- 88.** Pe toată durata de valabilitate a **Licenței, Titularul Licenței** va respecta în totalitate prevederile:
- Condițiilor Licenței,**
 - Legii* și modificărilor aduse ulterior acesteia,
 - legislației aplicabile,
 - reglementărilor aplicabile, emise de Autoritatea Competentă,
 - normativelor, prescripțiilor, standardelor și altor acte normative în vigoare în sectorul energiei electrice.
- Dacă, ulterior datei de emitere a **Licenței**, în aplicarea **Condițiilor Licenței, Titularul Licenței** este pus în situația de a contraveni legilor în vigoare, **Titularul Licenței** va acorda prioritate acestor legi.
- 89.** Încălcarea de către **Titularul Licenței** a cerințelor de la **Condiția 88** lit. a), b), d), e) îndreptățește Autoritatea competentă să aplice acestuia sancțiuni, potrivit competențelor și atribuțiilor conferite de cadrul legal.
- 90.** Respectarea de către **Titularul Licenței** a cerințelor **Condiției 88** constituie o condiție esențială a **Licenței**.

Furnizarea de informații Autorității competente

- 91. Titularul Licenței** va furniza Autorității competente toate datele și informațiile care îi sunt necesare, în exercitarea atribuțiilor sale. **Condițiile 92 ÷ 99** ale **Licenței** precizează, în conformitate cu cerințele art. 17 alin. 2 litera d) din *Lege* și ale art. 27, alin. 5, literele m), n) și o) din *Regulament*, sarcinile **Titularului Licenței** în realizarea acestei obligații.
- 92. Titularul Licenței** va întocmi și transmite anual *Autorității competente* un "Raport de activitate anual", având formatul și conținutul în concordanță cu "Procedura de întocmire a Raportului de activitate anual de către titularii de licențe" aprobată de către *Autoritatea competentă*.
- 93.** Pe baza situațiilor contabile ținute în conformitate cu cerințele **Condițiilor 74 și 75, Titularul Licenței** va întocmi și transmite *Autorității competente*:
- pentru fiecare exercițiu financiar anual:
 - *Situațiile financiare* ale companiei;
 - un "Raport financiar" întocmit în concordanță cu regulile contabile legale în vigoare și cu "Procedura de întocmire a Raportului financiar de către titularii de licențe" aprobată de către Autoritatea competentă.
 - pentru primele șase luni ale fiecărui exercițiu financiar anual, o copie a documentului ce se depune, conform legii, la direcția teritorială a Ministerului Finanțelor Publice unde **Titularul Licenței** este înregistrat.
- 94. Titularul Licenței** va asigura auditarea "Raportului financiar" menționat la **Condiția 93** lit. a) de către o firmă autorizată în conformitate cu legea națională privind auditul financiar, care va fi selectată în regim concurențial. Raportul auditorului, întocmit în urma verificărilor privind conformitatea cu prevederile de la **Condiția 93** lit. a), se va transmite Autorității Competente odată cu "Raportul financiar".
- 95.** Documentele întocmite conform cerințelor **Condițiilor 92 și 93** lit. a), se transmit Autorității competente în termen de 20 zile lucrătoare de la data prevăzută de lege pentru depunerea *Raportului anual* la direcția teritorială a Ministerului Finanțelor Publice unde **Titularul Licenței** este înregistrat. Documentele specificate la punctul **Condiției 93** lit. b) se transmit Autorității competente în termen de 20 de zile lucrătoare de la data prevăzută de lege pentru depunerea acestor documente la direcția teritorială a Ministerului Finanțelor Publice unde **Titularul Licenței** este înregistrat. Informațiile conținute în aceste documente sunt considerate publice și, la cererea Autorității

competente, **Titularul Licenței** va trebui să le publice. Fac excepție informațiile pe care **Titularul Licenței** le declară ca fiind confidențiale, Autoritatea competentă urmând să respecte regimul lor de confidențialitate.

96. Titularul Licenței este obligat să informeze Autoritatea competentă despre orice încălcare a **Condițiilor Licenței** în termen de 7 zile lucrătoare de la depistarea acesteia de către **Titularul Licenței**.

97. Titularul Licenței va informa Autoritatea competentă în termen de 10 zile lucrătoare despre schimbarea:

- a) sediului/sediilor secundare,
- b) statutului juridic,
- c) structurii capitalului social,
- d) conducătorului companiei.

98. Cu minim 60 de zile lucrătoare înainte de începerea procedurii legale de constituire, Titularul Licenței este obligat să informeze Autoritatea competentă despre intenția de înființare a unei noi societăți/sucursale, având ca obiect desfășurarea de activități în sectorul energiei electrice din România, dacă:

- a) aceasta va aparține în totalitate **Titularului Licenței**,
- b) **Titularul Licenței** va deține acțiuni sau părți sociale ale acesteia,
- c) aceasta va aparține parțial sau în totalitate unei alte societăți al cărei asociat este **Titularul Licenței**. Obligația subzistă și în situația în care, prin modificarea obiectului de activitate, o societate al cărei asociat este **Titularul Licenței** urmează să desfășoare activități în sectorul energiei electrice din România.

Titularul Licenței se va putea angaja în astfel de acțiuni numai pe baza unui acord scris emis de Autoritatea competentă în termen de 30 de zile de la primirea informării.

99. Pentru a se asigura de îndeplinirea Condițiilor Licenței și a reglementărilor aplicabile, Autoritatea competentă poate cere, examina și copia, în condițiile și cu respectarea prevederilor legale, orice informații, înregistrări și documente ale **Titularului Licenței**, pe care le consideră legate în vreun fel de afacerile și activitățile acestuia în sectorul energiei electrice. Informațiile solicitate pot conține secrete de stat, de serviciu, sau de afaceri.

Autoritatea competentă va utiliza aceste informații în condițiile legii, numai în scopul pentru care au fost furnizate și nu va dezvălui nici unei alte persoane neautorizate conținutul acestora.

100. Titularul Licenței va furniza Autorității competente copii după rapoartele zilnice, lunare, anuale privind funcționarea SEN.

Publicarea informațiilor de interes public

101. Titularul Licenței va face publice toate acele date, informații, proceduri și rapoarte care, în conformitate cu reglementările în vigoare, trebuie puse la dispoziția beneficiarilor de servicii pe care le prestează în baza **Licenței**. Acestea se vor publica în limba română și, cel puțin, într-o limbă de circulație internațională, și vor fi sub formă de documente:

- a) în format electronic, accesibile pe site-ul de internet al **Titularului Licenței**,
- b) pe suport hârtie, care pot fi consultate, la cerere, în locuri accesibile publicului.

Dacă se aprobă modificări și/sau completări ale unor astfel de documente, **Titularul Licenței** va actualiza și copiile lor, care sunt puse la dispoziția publicului, cu specificarea datei de intrare în vigoare a actualizării. **Titularul Licenței** va asigura funcționarea permanentă, fără restricții a site-ului său de internet.

102. Titularul Licenței va face publice și:

- a) datele de contact ale compartimentelor din structura sa organizatorică, care sunt abilitate să furnizeze informații publice, conform reglementărilor în vigoare, precum și programul de relații cu publicul al acelor compartimente,
- b) modalitatea de solicitare și de transmitere a informațiilor, cu specificarea furnizării lor gratuite sau contra cost,
- c) modalitatea de primire a sesizărilor și reclamațiilor,
- d) orice alte informații pe care este obligat să le facă publice, în temeiul reglementărilor în vigoare sau a unei/unor decizii ale Autorității competente.

Asigurarea confidențialității

103. Titularul Licenței se va asigura că *informațiile privilegiate* obținute de el în cursul desfășurării activităților ce fac obiectul **Licenței** nu pot fi transmise unor persoane neautorizate să primească astfel de informații, fapta constituind contravenție conform art. 63 alin. (1) litera n) din *Lege*.

Fac excepție cazurile când:

- a) se dispune de consimțământul scris al persoanei ale cărei interese pot fi afectate de diseminarea informației,
- b) informația este deja publică,
- c) **Titularul Licenței** este obligat sau are permisiunea de a divulga informația în scopul respectării condițiilor **Licenței**, a unui ordin al Autorității competente sau a unei legi în vigoare,
- d) informația trebuie transmisă în cursul îndeplinirii normale a activităților autorizate prin **Licență**.

104. Prevederile Condiției 103 se aplică și în raport cu *întreprinderile afiliate și societățile asociate Titularului Licenței*, care ar putea dobândi, prin utilizarea acestor informații, avantaje nejustificate pe piața energiei electrice sau ar putea crea avantaje comerciale nejustificate unor terți, prin divulgarea informațiilor către aceștia.

Asigurarea calității

105. Titularul Licenței va institui un sistem integrat de management al calității și mediului pentru activitățile ce fac obiectul **Licenței**, care va fi supus certificării unui organism acreditat. Manualul Sistemului de management integrat calitate-mediul și copii ale certificatelor obținute se vor transmite Autorității competente în termen de 90 de zile calendaristice de la data emiterii **Licenței**, pentru a evidenția, cel puțin:

- a) obiectivele propuse în domeniul calității serviciilor de transport și de sistem,
- b) obiectivele privind reducerea impactului rețelei electrice de transport asupra mediului,
- c) activitățile incluse în cadrul serviciilor de transport și de sistem, stabilite în concordanță cu cerințele **Licenței**,
- d) alocarea responsabilităților și autorității de decizie în desfășurarea activităților,
- e) metoda de urmărire a realizării obiectivelor calității și de actualizare a Manualului Sistemului de management integrat calitate-mediul.

Asigurarea personalului calificat

106. Titularul Licenței se va asigura că pe toată durata de valabilitate a **Licenței** dispune de personal calificat și în număr suficient pentru îndeplinirea în condiții de siguranță a tuturor activităților ce fac obiectul **Licenței**.

107. Titularul Licenței se va asigura că în desfășurarea activităților sale sunt riguros respectate *normele* privind protecția muncii și asigurarea sănătății personalului.

Respectarea condițiilor de transferare a Licenței

108. Transferul (cesiunea) drepturilor conferite prin Licență Titularului Licenței se poate face numai prin contract, cu respectarea condițiilor legale și cu aprobarea scrisă, prealabilă, a Autorității competente. În contractul de cesiune **Titularul Licenței** va preciza și obligațiile pe care le preia

cesionarul; dintre acestea nu va lipsi obligația stipulată la **Condiția 88. Titularul Licenței** răspunde solidar cu cesionarul pentru obligațiile ce decurg din **Licență**. Orice transfer al drepturilor **Titularului Licenței** realizat fără aprobarea Autorității competente este considerat nul, constituie încălcarea unei condiții a **Licenței** și se sancționează potrivit *Legii*.

V. CONTROLUL EXECUTĂRII ACTIVITĂȚILOR CE FAC OBIECTUL LICENȚEI

109. Autoritatea competentă va urmări îndeplinirea condițiilor din **Licență**, de către **Titularul Licenței**. În acest scop:

- a) va analiza Rapoartele remise de **Titularul Licenței** conform cerințelor **Condițiilor 92 și 93 din Licență**,
- b) va putea controla în orice moment documentele contabile ale **Titularului Licenței** și/sau comanda efectuarea unui audit financiar extern al activității acestuia;
- c) va verifica, la solicitarea argumentată a unui utilizator al rețelei electrice de transport sau din proprie inițiativă, practicile **Titularului Licenței** pe piața energiei electrice în desfășurarea activităților care fac obiectul **Licenței**.

110. În exercitarea atribuțiilor de control, reprezentanții autorizați ai Autorității competente au, în temeiul art. 65 alin. (1) din *Lege*, dreptul de acces, în condițiile legii, pe teritoriul și la documentele **Titularului Licenței**. **Titularul Licenței** va acorda Autorității competente orice asistență necesară pe parcursul efectuării inspecțiilor.

VI. SANCTIUNI

111.(1) Dacă în urma investigațiilor făcute de Autoritatea Competentă se stabilește că **Titularul Licenței** nu a respectat una sau mai multe dintre **Condițiile Licenței** sau prevederi ale *Legii*, Autoritatea competentă poate aplica, în temeiul art. 63 din *Lege*, amenzi contravenționale.

(2) Nivelul amenzilor contravenționale prin care **Titularul Licenței** poate fi sancționat de Autoritatea competentă în cursul unui an calendaristic poate fi cel mult egal cu valoarea contribuției anuale stabilite prin *Regulament* și actualizate prin ordine ale Autorității competente publicate în Monitorul Oficial.

(3) Decizia Autorității competente privind amendarea **Titularului Licenței** sau achitarea de către acesta a oricăreia dintre amenzile contravenționale care i s-au aplicat în condițiile *Legii* nu limitează în nici un fel dreptul Autorității competente de a suspenda/retrage **Licența**, conform legislației în vigoare.

VII. SUSPENDAREA/ RETRAGEREA LICENȚEI

112. Autoritatea Competentă poate suspenda **Licența** în cazul:

- a) în care, dintr-o cauză imputabilă **Titularului Licenței**, dovedită corespunzător, acesta:
 - i) nu își îndeplinește obligațiile, așa cum sunt prevăzute de *Lege*, sau
 - ii) nu respectă o condiție identificată ca fiind esențială în cadrul **Licenței** sau
 - iii) încalcă în mod repetat una sau mai multe condiții ale **Licenței**, de cel puțin trei ori într-un an din perioada de valabilitate a **Licenței**și, de fiecare dată, situația care s-a creat poate fi remediată de **Titularul Licenței**, sau
- b) începerii procedurilor de reorganizare judiciară sau de faliment contra **Titularului Licenței**.

113.(1) În cazurile prevăzute la **Condiția 112** litera a), Autoritatea competentă va decide perioada de suspendare a **Licenței** (care va fi de cel puțin 30 de zile lucrătoare), drepturile **Titularului Licenței**

care se suspendă în perioada respectivă, măsurile și termenele de conformare necesare pentru remedierea situației care a generat suspendarea **Licenței**.

(2) Oricare ar fi motivul de suspendare a **Licenței**, Autoritatea competentă poate suspenda numai anumite drepturi și obligații specifice ale **Titularului Licenței**, prevăzute în prezentele condiții, fără însă ca suspendarea **Licenței** să limiteze dreptul acestuia de a desfășura activitățile permise de **Licență** și de a obține remunerarea acestei activități.

114.(1) Autoritatea competentă poate retrage **Licența** numai în următoarele cazuri:

- a) când, dintr-o cauză care poate fi imputabilă sau neimputabilă **Titularului Licenței**, acesta se găsește în imposibilitatea de a îndeplini obligațiile prevăzute de legislația în vigoare și/sau în **Condițiile Licenței** și de a continua desfășurarea activităților autorizate prin **Licență**, imposibilitate care nu poate fi soluționată,
- b) în situația declarării **Titularului Licenței** în stare de faliment sau
- c) când a avut loc o diminuare a activelor **Titularului Licenței** în urma căreia **Titularul Licenței** se găsește în imposibilitatea de a continua să desfășoare activitățile autorizate prin **Licență**, imposibilitate care nu poate fi soluționată sau
- d) **Titularul Licenței** a solicitat în scris Autorității competente retragerea **Licenței**.

(2) În toate cazurile descrise la alin. (1), decizia Autorității competente va lua în considerare menținerea siguranței și a continuității serviciilor ce fac obiectul **Licenței**.

115.(1) Autoritatea competentă va comunica în scris **Titularului Licenței**, cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte, data la care urmează să suspende/retragă **Licența**, precum și motivul care determină această măsură.

(2) În termen de 15 zile lucrătoare de la primirea unei comunicări privind suspendarea/retragerea **Licenței**, **Titularul Licenței** poate transmite Autorității competente o explicație referitoare la cauzele invocate de aceasta privind suspendarea/retragerea **Licenței**, precum și orice dovezi pe care le consideră adecvate pentru a opri emiterea deciziei de suspendare/retragere a **Licenței**.

(3) În urma analizării explicațiilor și dovezilor transmise de **Titularul Licenței** în conformitate cu prevederile de la alin. (2), Autoritatea competentă va valida sau invalida intenția sa și va comunica în scris **Titularului Licenței** hotărârea adoptată, cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de data prevăzută pentru intrarea în vigoare a deciziei sale de suspendare/retragere a **Licenței**.

(4) Notificare prealabilă din partea Autorității competente nu este necesară dacă suspendarea **Licenței** se face ca urmare a începerii procedurilor de reorganizare judiciară sau de faliment contra **Titularului Licenței** sau dacă retragerea **Licenței** se face în cazul prevăzut la **Condiția 114** alin. (1) litera b).

116.(1) În cazul suspendării **Licenței** potrivit **Condiției 112** litera b), până la finalizarea procedurilor de reorganizare judiciară sau de faliment, **Titularul Licenței** sau un alt titular de licență, desemnat de Autoritatea competentă, va îndeplini fără întrerupere obligațiile ce decurg din **Licență**.

(2) În situațiile descrise la **Condițiile 112** litera b) și **114** din **Licență**, dacă un alt titular de licență este desemnat, prin decizie a Autorității competente, să preia activitatea care face obiectul **Licenței**, **Titularul Licenței** va fi obligat, pe baza deciziei emise de Autoritatea competentă, să pună la dispoziția acestuia toate registrele, înregistrările, informațiile și activele aflate în posesia sa, care sunt necesare îndeplinirii neîntrerupte a obligațiilor din **Licență**.

Drepturile și obligațiile **Titularului Licenței**, consemnate în contractele încheiate de acesta, vor fi preluate de titularul de licență desemnat de la data intrării în vigoare a deciziei Autorității Competente cu privire la desemnarea sa.

VIII. MODIFICAREA LICENȚEI

117. La solicitarea **Titularului Licenței**, Autoritatea competentă poate modifica **Licența** procedând conform *Regulamentului*.

118. Modificările **Licenței**, inițiate de Autoritatea competentă conform *Legii*, se comunică în scris **Titularului Licenței** cu 30 de zile calendaristice înainte de intrarea lor în vigoare. În acest caz **Titularul Licenței** poate:

- a) confirma posibilitatea de respectare a noilor condiții, caz în care va primi o nouă **Licență** cu conținut modificat;
- b) solicita retragerea **Licenței**.

119. Schimbarea sediului **Titularului Licenței** nu constituie motiv de modificare a **Licenței**.

IX. CĂI DE COMUNICARE CU AUTORITATEA COMPETENTĂ

120. Orice comunicare, accept, confirmare, aprobare, sau altă informație cerută sau a cărei transmitere este permisă în condițiile **Licenței**, se va face în scris și se va putea transmite prin telefax cu condiția ca, în toate cazurile, originalul să se depună prin curier sau serviciile poștale la următoarele adrese:

- pentru Autoritatea competentă:
Str. Constantin Nacu nr. 3, sector 2, București, RO-020995
- pentru **Titularul Licenței**:
Bd. Gen. Gh. Magheru, nr. 33, sector 1, București

X. TARIFE ȘI CONTRIBUȚII

121. Pe toată durata de valabilitate a **Licenței**, **Titularul Licenței** va plăti anual Autorității competente contribuțiile și tarifele stabilite prin *Regulament*, actualizate prin ordine emise de Autoritatea competentă care sunt publicate în Monitorul Oficial al României, partea I.

122. Neplata contribuțiilor/tarifelor anuale, până la termenele stabilite prin *Regulament*, poate atrage suspendarea **Licenței**.

XI. CĂI DE APEL

123. Deciziile Autorității competente cu privire la modificarea, suspendarea sau retragerea **Licenței**, precum și cele cu privire la aplicarea amenzilor contravenționale, generate de încălcarea prevederilor **Licenței** sau *Legii* pot fi atacate de **Titularul Licenței** la instanța judecătorească competentă, în virtutea dreptului menționat la **Condiția 25** din **Licență**.

DEFINIȚII

Termenii marcați cu litere italice în textul **Condițiilor Licenței** se definesc după cum urmează:

- **Centru de dispecer** - structură organizatorică investită cu atribuțiile autorității de *conducere prin dispecer* asupra unor echipamente și instalații din Sistemul Electroenergetic Național.
- **Codul comercial al pieței angro de energie electrică** - document aprobat prin ordin de Autoritatea competentă, care reglementează participarea și relațiile comerciale pe *piața angro de energie electrică*.
- **Codul de măsurare a energiei electrice** - document aprobat prin ordin de Autoritatea competentă, care stabilește obligativitatea și principiile de măsurare a energiei electrice schimbate între instalații ale persoanelor juridice sau fizice ce desfășoară activități de producere, transport, distribuție, furnizare sau utilizare a energiei electrice.
- **Codul tehnic al rețelei electrice de transport** - document aprobat prin ordin de Autoritatea competentă, prin care se reglementează activitățile Operatorului de transport și de sistem (planificarea, dezvoltarea, exploatarea, administrarea și întreținerea rețelei electrice de transport) și ale *centrelor de dispecer* și se aplică nediscriminatoriu utilizatorilor rețelei electrice de transport.
- **Comanda operațională** - componentă a *conducerii prin dispecer* Sistemului Electroenergetic Național, care constă în comanda exercitată ierarhizat, în timp real de către un *centru de dispecer* și toate *centrelor de dispecer* subordonate, referitoare la acțiunile asupra echipamentelor și instalațiilor din Sistemul Electroenergetic Național, în scopul coordonării acestora și menținerii Sistemului Electroenergetic Național în stare normală de funcționare.
- **Compania Națională de Transport al Energiei Electrice "Transelectrica" S.A.** - societate comercială cu sediul în București, Bd. Gen. Gh. Magheru nr. 33, sector 1, înmatriculată în registrul comerțului sub nr. J40/8060/2000.
- **Conducerea prin dispecer** - activitatea tehnică specifică sectorului energiei electrice, care este efectuată de unități specializate ce au relații de autoritate asupra participanților la piața energiei electrice, în scopul exploatării coordonate a instalațiilor și echipamentelor componente ale Sistemului Electroenergetic Național care necesită o comandă unitară.
- **Contract cu opțiune** - contract reglementat de tip financiar care se încheie pe baza contractului cadru cu opțiune aprobat de Autoritatea Competentă, între S.C. Hidroelectrică S.A. și producătorii de energie electrică, în vederea diminuării riscurilor ce ar rezulta din neproducerea cantităților de energie electrică contractate ferm prin contractele de portofoliu.
- **Control** - deținerea, direct sau indirect, prin *filiale* a mai mult de jumătate din drepturile de vot ale unei *întreprinderi*, sau a unei ponderi substanțiale în drepturile de vot și în puterea de a conduce, prin lege sau prin acord între părți, politica financiară și de exploatare a *conducerii întreprinderii*.
- **DASF (Deconectarea Automată a Sarcinii la Frecvență)** - dispozitiv pentru descărcare automată a sarcinii la scăderea frecvenței.
- **DASU (Deconectarea Automată a Sarcinii la Tensiune)** - dispozitiv pentru descărcare automată a sarcinii la scăderea tensiunii.
- **Filială** - o societate comercială controlată de *societatea mamă*.
- **Grup de măsurare a energiei electrice** - ansamblu format din transformatoarele de măsurare și contorul aferent măsurării cantităților de energie electrică tranzacționată.
- **Influență semnificativă** - autoritatea de a participa în procesul de luare a deciziilor de politică financiară și operațională ale unei activități economice, dar nu la *controlul* sau controlul comun al politicilor respective.
- **Informații confidențiale** - informații de afaceri sau de orice natură privitoare la o societate

comercială, așa cum sunt definite și actualizate prin acord între **Titularul Licenței** și Autoritatea competentă, care vor fi ținute confidențiale de Autoritatea competentă. În orice caz, orice informație a cărei dezvăluire ar aduce atingere activităților acelei societăți comerciale va fi considerată confidențială de Autoritatea competentă.

- **Informații privilegiate** – *informații confidențiale*, cu caracter precis, privitoare la una sau mai multe societăți comerciale care, dacă sunt făcute publice, pot afecta deciziile.
- **Întreprindere** - unitate patrimonială de tipul regiilor autonome, societăților comerciale pe acțiuni, societăților cu răspundere limitată sau altor tipuri de societăți comerciale, definite prin Legea nr.31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care întocmesc *situații financiare* ce reflectă activitatea proprie.
- **Întreprindere afiliată** - orice *societate mamă* sau *filială* a **Titularului Licenței** sau orice *filială* a *societății mamă* a **Titularului Licenței**.
- **Întreprindere asociată** – o *întreprindere* în care investitorul are o *influență semnificativă* și care nu este nici *filială*, nici asociere în participație.
Nota. În mod normal, influența este evidențiată prin deținerea de către investitor a 20 până la 50% din acțiunile cu drept de vot ale *întreprinderii asociate*.
- **Lege** - Legea energiei electrice nr. 318/2003.
- **Loc de consum** – incintă sau zonă în care sunt amplasate instalațiile de utilizare ale unui consumator, inclusiv subconsumatorii săi, unde se consumă energie electrică furnizată prin una sau mai multe instalații de racordare. Un consumator poate avea mai multe locuri de consum.
- **Mentenanță** - ansamblul tuturor acțiunilor tehnice și organizatorice care se execută asupra structurilor, instalațiilor (sisteme), ansambluri, echipamente și componente pentru menținerea sau restabilirea funcției pentru care au fost proiectate.
- **Nod de injecție** - stație electrică în care un participant la piață livrează energie electrică în rețeaua de transport.
- **Norme** - standarde, coduri, regulamente, reglementări, instrucțiuni, hotăriri și alte documente normative stabilite prin legi, alte acte legislative, contracte sau alte documente oficiale.
- **Operator de decontare** - departament distinct organizat în cadrul S.C. Opcom S.A. pentru realizarea funcțiilor de decontare care i-au fost atribuite prin *Codul comercial al pieței angro de energie electrică*.
- **Operator de măsurare** - agent economic care instalează, întreține, administrează și operează un sistem de măsurare a energiei electrice.
- **Operatorul de transport și de sistem** - Compania Națională de Transport al Energiei Electrice "Transelectrica" S.A..
- **Operatorul pieței de echilibrare** - operator de piață care asigură înregistrarea participanților la *pieța de echilibrare*, precum și colectarea și verificarea formală a ofertelor pe *pieța de echilibrare*.
- **Parte responsabilă cu echilibrarea** - titular de licență care a fost înregistrat de *Operatorul de transport și de sistem* ca *parte responsabilă cu echilibrarea*, conform prevederilor din *Codul comercial al pieței angro de energie electrică*.
- **Participant la piața de echilibrare** - titular de licență care a fost înregistrat ca un participant la *pieța de echilibrare* de *operatorul pieței de echilibrare*.
- **Piața angro de energie electrică** - cadru organizat în care energia electrică este achiziționată de furnizori de la producători sau de la alți furnizori, în vederea revânzării sau consumului propriu, precum și de operatorii de rețea, în vederea acoperirii consumului propriu tehnologic.
- **Piață centralizată** - cadru de desfășurare a tranzacțiilor cu energie electrică între diverși agenți economici, intermediare de o contraparte centrală, pe baza unor reguli specifice.
- **Piața de echilibrare** - piața centralizată organizată și administrată de *Operatorul de transport și de sistem* pentru a colecta ofertele de livrare a energiei de echilibrare transmise de *participanții la piața de echilibrare* și a le utiliza pentru asigurarea echilibrului producție-

- consum în funcționarea Sistemului Electroenergetic Național, precum și pentru a rezolva restricțiile de rețea.
- **Pierderi tehnice de energie electrică** - integrala în funcție de timp, pe un interval determinat a diferenței între puterea activă totală la intrarea și respectiv la ieșirea dintr-o rețea, dintr-o parte de rețea sau dintr-un element de rețea.
 - **Planificarea operațională** - activitate constând în planificarea de către *Operatorul de transport și de sistem* a schemei normale de funcționare pentru rețeaua electrică de transport și rețeaua de 110 kV din autoritatea sa de decizie, a schemei de funcționare pe diferite orizonturi de timp (lunar, anual etc.) și în analiza siguranței în funcționare a Sistemului Electroenergetic Național
 - **Programarea operațională** - activitate constând în programarea pe un orizont de timp de cel mult o săptămână, de către *Operatorul de transport și de sistem*, a schemei de funcționare a RET și a rețelei de 110kV din autoritatea sa de decizie și a modului de echilibrare a balanței producție – consum.
 - **RAfP** - reglaj automat frecvență-putere activă.
 - **Raport anual** - document ce cuprinde *Situațiile financiare*, Raportul administratorilor și Raportul auditorilor, întocmit conform legii și reglementărilor contabile stabilite de Ministerul Finanțelor Publice și trimis de consiliul de administrație al companiei la direcția teritorială a Ministerului Finanțelor Publice, unde aceasta este înregistrată.
 - **RAUQ** - reglaj automat tensiune-putere reactivă.
 - **Regulament** - “Regulament pentru acordarea licențelor și autorizațiilor în sectorul energiei electrice”, aprobat prin HG nr. 540/2004, cu modificările ulterioare, prin care se stabilește modul în care se acordă autorizațiile și licențele agenților economici din sectorul energiei electrice.
 - **Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public** - regulament aprobat prin HG nr. 867/2003.
 - **Responsabilitatea echilibrării** - responsabilitatea fiecărei părți responsabile cu echilibrarea față de *Operatorul de transport și de sistem*, pentru menținerea echilibrului între valorile realizate și contractate ale producției, consumului și schimburilor de energie electrică proprii, după caz.
 - **Sistem EMS-SCADA (Energy Management System - Supervisory Control and Data Acquisition)** - sistem informatic de estimare a stării sistemului de monitorizare și conducere a unui proces tehnologic/unei instalații.
 - **Sisteme de conducere prin dispecer** – ansamblul instalațiilor și echipamentelor, utilizate de *centrul de dispecer* pentru îndeplinirea funcțiilor sale.
 - **Situații financiare** - documente referitoare la activitățile ce fac obiectul **Licenței** precum și la cele pe care **Titularul Licenței** le desfășoară în afara **Licenței** și care cuprind bilanțul, contul de profit și pierdere, situația modificărilor capitalului propriu, situația fluxurilor de trezorerie, politicile contabile și notele explicative. *Situațiile financiare* se depun, conform legii, la direcția teritorială a ministerului de resort unde este înregistrată *întreprinderea*.
 - **Societate mamă** - societatea care are una sau mai multe *filiale*.
 - **Standard de performanță** - normele tehnice, economice și operaționale cu caracter obligatoriu, referitoare la parametrii de calitate ai serviciului contractat.
 - **Subvenționare încrucișată** - Modalitate de subvenționare care vizează transferurile de resurse provenite din vânzările unor categorii de produse sau servicii ale unei întreprinderi pentru a sprijini activitățile acelei întreprinderi într-o altă categorie de produse sau în altă zonă.

Capacități energetice de transport al energiei electrice pe care Titularul Licenței le exploatează în calitate de concesionar sau în baza altui temei legal

1. Stații electrice

1.1. Stații electrice de 400 kV

1.2. Stații electrice de 220 kV

1.3. Stații electrice de 750 kV

2. Linii Electrice Aeriene (LEA)

2.1. LEA 400 kV

2.2. LEA 220 kV

2.3. LEA 110 kV

2.4. LEA 750 kV

Lista sistemelor/instalațiilor utilizate de Titularul Licenței pentru furnizarea serviciului de sistem

**TREPTELE DE CONDUCERE PRIN DISPECER
A SISTEMULUI ELECTROENERGETIC NAȚIONAL**